

تأسیسات
معماری و
مهندسی
معماری و
مهندسی

TACHINK
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ՌԱՇԽԵՐ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎՅՑ.	ԽՈ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԽԱՐ	80	40	20
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13	30

Նամակներ պետք է ուղղվի Թիֆլիս, Գևորգյան փողոց, Ն. ՄԱՄՈՒՐԻԱՆ և ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
HRAND MAMOURIAN - SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԵՐԱՊԱՆԵՐԱՆ ԵՐԱՆ

Տարօրինակ և անբացատրելի չըջանի մը մէջ կ'ապրինք։ Օսմանեան երկրի և Պալատեան պատերազմիկ դաշնակիցներու յարաբերական վիճակը աւելի քան անմեկնելի է ու անորոշեալ։ Ստուգիւնք զիտեր թէ այս չըջանը զինադարձի թէ պատերազմի չըջան պետք է կոչել։

Մէկ կողմէն ըստ երեւոյթին զինադարձը կը շարունակուի Չաթալիայի գիւծերուն վերայ, ուր բանակազ թշնամիներու թնդանօթները կը քնանան և սուրինները կը յորանջեն։

Միւս կողմէն, սաղին, Եգէականի վերայ, նաւատորմները իրարու դէմ կ'ելլեն և զիւրար կը կո, ծանեն։

Աւերմի երկու բան միանգամայն գոյաթիւն ունի, թէ պատերազմի մէջ ենք և թէ զինադարձի մէջ, և չենք հասկնար թէ ասոնցմէ ո՞րն է անուանակոչելը։

Եթէ պիտի պատերազմէինք, ինչու զինադարձը կ'ընդհատուի։ Եթէ զինադարձը կ'ընդհատուի, ինչու կը պատերազմէինք։

Ոչ միայն ծովերուն վրայ, այլ և ցամաքին վրայ ալ, դեռ այս իրը թէ զինադարձի օրերուն մէջ, մեծ կամ փոքր տորթայ ընդհարումներն ու ճակատամարտները պակաս չեն։ Շատերուն արծազանքը մեզի չի հասնիր նոյն իսկ։ Տեղեր կան որոնց հետ աշխարհի յարաբերութիւնը կտրուած է բացարձակապէս, այնպէս որ չգիտենք, մեռած, կորած, սողածա՞ն եղան։ Լորտնէն օրինակի համար որու մասին ոչինչ գիտենք։

Եթէ ինչ կ'ընէ վիճակ մըն է որ կը շարունակուի և կը կուտան, նոյն իսկ ցամաքի վրայ, երբ գործընդուն կ'ըջայ, երբ առիթը ձեռնառն կը ներկայանայ, նոյն իսկ Չաթալիայի գիւծերուն վրայ երկու թշնամիներու յարաբերութիւնը իրարու հետ յաճախ, մեծ կամ փոքր, ընդհարումներ կ'ունենան։

Իսկ հիւսիսները պատեհապաշտութիւնը ձեռք տուած են և այս վիճակէն ամենէն աւելի օգտուողները իրենք են։ Բեղհանուր այս պատերազմին մէջ Հիւսիսները իրենց Պալատեան դաշնակիցներու հետ ունեցած ընդհանուր ձեռնարկէն զուտ, պատերազմի մասնաւոր գլխի մըն ալ բացած են և կը կռուին առանձին իրենց հաշիւի համար աշխարհակութիւններ ընելով ալ։ Սէլանիկը գրեթէ այդ հաշիւին առին և կը զիջեն իրենց մաս մըն ալ այդ հաշիւով գրաւուեցան։

Ինչ մինչև այսօր կարելի չէր աւելորդապէս հասկնալ թէ Օսմ. կառավարութիւնը Հիւսիսներու հետ զինադարձը կ'ընթացնէ թէ ոչ։

Մինչ Պ. Վէնիզէլոս, Լոնտոնի Դիւպա-նախարարին մէջ, իւր իր զինակից պետութիւններու պատմութիւններուն համա-հաւասար իրաւունքներով կը կտրէ ու կը կապէ և երկու կողմէն կ'օգտուի Յունաստանը մէկ ձեռքով զինադարձութիւնը իրեն ի նպաստ գործածելով, միւս կողմէն անարգել իր բանակը վարելով Օսմանեան հողերու վրայ, քանի որ զինադարձը անուանով յայտնաւորուած և պաշտօնաւոր է կապել Օսմանեան բանակին ձեռքն ու ոտքը իր դէմ վճարական քայլ մը տանելու։

Ու այս վտանգաւոր վիճակն է ահա որ կը շարունակուի ի վնաս Օսմանեան երկրին։

Օսմ. կառավարութիւնը չափանց, զինադարձի առաջին մէկ օրէն պետք էր որ իր զիւրքը ճշգրիտ Յունաստանի դէմ, որպէսզի կարելի ըլլար Յունաստանի իր դէմ բացած առանձին միանաւորութիւնը հարկ եղած զիւրքը գրաւել։

Եւ մինչ Օսմանեան զինադարձութիւնը կը մարտուի ամէն կերպով իրեն դէմ ու անպատեհ եղող Եւրոպական ամբողջ զինադարձութեան մը կողմէ տալով, ասորին ստիպուած կը մնայ առանձնապէս Հիւսիսներու քաղաքականութեան մը դէմ ալ մարտուի կէս կտուար միջոցներով, այնպէս որ ոչ կրնայ բացարձակապէս յարձակել Յունաստանի վրայ և ոչ ալ չի պաշտպանուի անոր դէմ։ Մինչ պիտի կրնար գոնէ անոր տալ հզօրագոյն դաս մը, եթէ վերջնապէս ճշգրիտ ըլլար թէ Հիւսիսները արդարեւ զինադարձը մը թէ պատերազմի մը մէջ կուզեն մնալ և իրեն հանդէպ տեղեկութիւններ տալ քաղաքականութիւնը մը որ զինադարձը մը աւելի պատերազմական հանգամանք մը ունի։

Չանք հասկնար թէ Օսմ. զինադարձութիւնը ինչպէս կը հանդիսէ իրերու այսչափ անբնական և զբոսոր հակասող կացութեան։ Եթէ զինադարձը մը ըլլար չափին մէջ և երբ արգարեւ ինչու արծազանքի և յաճախ ալ ցամաքային ընդհարումները Յունաստանի և թուրքի մէջ, իսկ եթէ մասնաւոր պատերազմ մը կ'ընդունի, ինչու թուրքի ալ նետախոր իր բոլոր զօրութիւնը Յունաստանի վրայ և հարկ եղած դասը տար պատերազմաւոր Հիւսիսներուն։

Հոս է որ զինադարձը անուանով կրնա թուած և թշնամութիւններով յաճախ անբնական պատերազմական վիճակ կը մտնէ իր երկրորդական չըջանի մէջ։

Տասնհինգ օրեայ զինադարձի մը համար կը բացուի վճարական պայման երկու ամիսներէ աւելի է որ կ'երկարաձգուի և կը յամենայ տակաւին։ Ու բան մը վերաբերած չէ, հոս ենք ուր որ էրք անկէ ամիսներ առաջ։ Պալատեան զինակիցները իրենց յաճախ առաջարկներուն մէջ մագի չափ զիջողութիւն չեն ընել։ Թուրքիա իր սակարկութիւններուն մէջ գերագոյն ժողովրդեան կը հասնի։ Եւ մեղադրելի ալ չէ, որովհետեւ իրենց կը պահանջեն «կամ կ'անտրդ, կամ քսակը» ձեռք տուող հոգեւոր զրոյթներով մը տակաւին բաներ, որոնց մէջ եթէ քսակը տայ, կ'անտրդ, ալ տուած պիտի ըլլայ, և հոյի տալը զիւրին բան չէ։

Ամիսներէ ի վեր քսակները Չաթալիայի մէջ ձեռքերին ծախած կը պահեն, և այդ միջոցներու կը նային։

Գերեզմանը կը մնան երկու թշնամիներու ձեռքին մէջ, անորոշ ու դժուար ճակատագրականութեան մը տակ։

Օտար պետութիւններու նախաորոշները, ամիսներէ ի վեր, կը մնան և իրենց օրը օր կ'ընեն թրքական ջուրերուն մէջ։ Եւ չենք գիտեր տակաւին թէ ամէն մէկ պետութեան մէջ մի գրահաւորը ի հաշիւ իր պետութեան, թէ ի հաշիւ թուրքիոյ կը ծախան ու կը շտապեն Բալկանէ որ այս բոլորը մեր կ'ունակեն ոյտի հանել և ի հաշիւ թուրքիոյ ապագայ կտրին համար է որ կը պաշտպանուին։

Հիւսիսական և թուրքական նախաորոշները վերջին կատարի և վճարական ընդհարումները, որոնց արդիւնքին մասին տակաւին ոչինչ գիտենք իրր ճշտարտութիւն, ցոյց կուտան թէ զինադարձը անուանով պատերազմէ է որ զիւր կը շարունակուի։

Այս երկարեցող վիճակը չի կրնար

շաւերժանալ և տանելի դառնալ սակայն, և պետք է որ այս անորոշ վիճակէն դուրս ելլելու և աւելի չի վնասուելու համար թուրքիա ինքը շաւի առաջինը և վճիռէ իր խաղաղութիւնը թէ պատերազմը կ'ընտրէ։

Ա.Գ.Ո

ՀԱՅԵԼԻՆ ՄԵՉ

Գնահատուած «Բիւզանդիս»-ի մէջ «Ազգային գործիչ»-ը վրայ Եւրոպականութեան մը կ'ընէ, իր բոլոր գրածներուն մեծ մասամբ համակարծիք ըլլալով, ինչպէս Օրմանեան Սրբազանի մասին գրածներուն, ինչպէս սակայն որ համակարծիք չըլլալէ զատ շատ անպատեհ զտած ըլլալ իր ըրած տկարկութիւնը երկու եկեղեցականներու մասին։

Կ'ընդունիմ թէ շատեր «Աշխարհիկ ասպարէզներու մէջ ծախողներով, կամ շատ նեղ և մասնակի ըմբռնումով մը եկեղեցական ասպարէզ կ'ընտրեն», կ'ընդունիմ թէ «պաշտու համար քահանայութիւնը, զիւր մը չի նկատու համար վարդապետութիւնը» ասպարէզներ եղած ըլլան, բայց չեն կրնար ներել որ Գնահատուած խաղաղ հաղթանք օրինակներ և մէջէն Պալատեան և Ինճեան մը չիլլու։

Հոս կ'տեսնեմ մասնաւոր վրի ցաւսը, նախաձեռնութիւն մը, առաջինին համար թշնամութեան մը և երկրորդին ալ շատ քիչ ժամանակներուն մէջ գտած յաջողութեանց դէմ ակնանկու կ'ընտրուի մը։

Մին կամ միւսը իր ըմբռնութեան համար անպատեհ և հաջորդաւորներ կ'աշխատին ուրիշները վար գործել, այս չի տեսնելուցի Պ. Գնահատուածին։

Պալատեան Սրբազանի եկեղեցականութիւնը ընդունեն յայտնի պարագաներու մէջ պատահած է որոյմէ տեղեկութիւն չունեն ու քննականաբար ալ չկրնար ունենալ Գնահատուած Պալատեան Սրբազանի աշխարհական ասպարէզին մէջ ծախողած մը չէ, ալ չարաչար տիրաւորած մը, մեծ աղայի մը զոհ, այս այսպէս, իսկ անոր եկեղեցական կեանքը մէջտեղէն է, ո՞վ աւելիք աւելի արդիւնաւոր առաջնորդութիւն մը կըրցած է ունենալ այդքան երկար տարիներ, ու ամեն բան մէկ կ'ըլլի, չիլլու, Համարի բախտաւորութեան չըջանի մէջ անոր կեանքում կ'առի Ս. Կարապետի քահանայութիւնը իր իր կ'ընտրէ, այդ բարձր տիգան եկեղեցականին ալ ծախիքներ բռնելու։

Գալով մեր կ'որոշ Առաջնորդին, Գնահատուած խաղաղութեան կ'աշխատի եթէ ծախողած մը կ'ըլլալ, Ինճեան կրնար իր փաստաւորութեան օգտին և նոյն իսկ իր տրուելուցի զարեւոր ապրուստին ալ կ'արտաչի, եթէ չեն օխտը, և իր ցոյց տուած եռանդն ու կարողութիւնը, յարաբերութիւն և իր համակրելի բնաւորութիւնը արդէն զօրաւոր գրաւականներ էին անոր համար, փաստաբանական արտաւորութիւն մէջ յաջողութեանը զատակարարին մէջ դասուելու և անուան մը չիլլու, բայց Ինճեան իր փառքներուն և խառնուածքին անհամապատասխան գոյնեղութիւնը մէջ իր բարձր թոյնիւն և նպատակներն յոգեւոր ազգային գոհացնելու աւելի յարաբերութիւն մը կ'ընելով, մասնաւորապէս կեղեցականներու ներկայ աշխարհի մէջ, ինչի համար, զհաղթութիւն մը ըրած է և ազգային պետք է մագիլներ որ իրեն նըման օխտաբանականներ ընդգրկեն եկեղեցական օխտը իր ալ իր բերելու համար ընկած եկեղեցականութեան, հետեւորար

Պ. Գնահատուածին ընդմէջ մը ըրած է Ինճեան վարդապետ իրեն օրինակ ներկայացնելով շատ անպատեհ և վրան բաց լիարի ցաւով մը։

Այս քանի մը մէջբերումներէն ետք, խնդիրն ուրիշ տեսակէտէն դատելով Պ. Գնահատուածին պիտի ըսեմ թէ երբէք համակարծիք չեմ այն իսկ մը վարդապետներու, որոնք աշխարհ չտեսած, չվայելած, Սրբազան, Երուսաղէմ կամ այլուր գրեթէ լիարի մը կ'ընեն ու վարդապետ չիւնուած դուրս կ'ընեն, նախամեծար կ'ընտրուի Պալատեան, Ինճեանին նման վարդապետներու, որոնք աշխարհ պտտած, կ'անտր ըստին համա առած, ընկած, եղած, սիրած, սիրուած, վայելած ու վայելցուցած, վերջ ի վերջոյ կ'աշխատեն, կ'աշխատեն, կ'աշխատեն Պ. Գնահատուած, կուտ փորով, կ'ընդգրկեն եկեղեցական ասպարէզն ու կ'ընտրուին, արմաշական կամ երուսաղէական կարգ մը գերապատեւներու նման ըլլալէ, ընկալ չեն ըլլար և անոնց անկողին կամ սենեակին մէջէն կին մը կամ աղջիկ մը քաշկտելով դուրս հանելու չափաւոր ժողովուրդը։

Ինճեան մը, Պալատեան մը մագիլ բարոյականով, մագիլ խղճով բարձրագոյն լուսն կրնան մտնել ու երեւ աւան տեղ, քաղաքական, ընկերական և ընտանեկան չըջանականութեան մէջ և իրենց կենցաղապետութեան մը, մարդավարութեան մը ու ան, բարձր վարքով համակրուած, ու սէրն կը գրաւեն ժողովը զեան ամեն խառնուրդ։

Ինչպէս որ ըլլան իրենց առաջնորդներն, անոնք որ համակարծիք չեն, կ'ընան իրենց առաջնորդներն ընտրել ի տալ տիգ վայելքներու մէջ տարբեր տարբեր ունակութիւններով փնտցած վարդապետներէ, որոնք ոչ միայն մտքով ու մարմնով դանդաղ կ'ըլլան, այլ նաեւ եթէ գործունէութեան ալ ունենան ունենալ չեն հասկնար թէ ան ինչպէս կրնայ ըլլալ։

ԵՍ

ՏԻՈՒՐ ԴԵՊՐԻՆ ԱՌԹԻԻ

Այն անբնական և ոչ-արդարաւոր նըպատակը զոր մի ոմն հարեւրապետ Մուսթաֆա Կէմալ, թեմական քաղաքի մը մէջ ուղած է իրականացնել յաճախ ազգային երիտասարդի մը քաղաքապետ Ստեփանի, խորապէս կը յուզէ մեր հոգիներն ու կ'առաջնորդէ մեզ տիգը խորհրդաժողովներուն։

Սեփանիկէն Գալատա ապաստանող թուրք զինուորական մը, մոռնալով իր ստոր-գաւառէն հարիւր աստիճան բարձր ըլլալը, մոռնալով տեղեւոյ ազնիւ և հեւրասէր բնակիչներուն իր և թերեւ իր բնակիչներին նկատմամբ ցոյց տուած խիտ հատկիւր վերաբերումը, մոռնալով Օսմանեան զինուորական պատիւը, վերջապէս մոռնալով կայսերական հպատակներէն մասնաւորապէս Հայերուն օսմանեան հայրենիքին ճշմարիտ զինուորներ հանդիսանալը կը մղուի, ոչ մարդկային տրակարութիւն, Քայսարի արարքի մը որ շատ ողորդի և միանգամայն ընդգիցուեցնէ։

Այս դեպքին մէջ, եթէ կոյ միջոցաւ, րական կէտ ու մեղի համար, այն ալ մեր ազգայինքն՝ նուազ և իրրքէ մը տարուած և ողջութեանը կ'ընտրուեցած իր պետին դէմ իրաւացիօրէն ըմբռնանալն է։

Այս առ ոչինչ գրելով վերադասի մը կ'ըլլէ իրեն եղած փառքաւոր խոստումներն ու քաջ համազօրութիւն որ մարդու մը կ'ընտրուած բարոյական գեթիկ անկարգի

է նիւթական առաւելութիւններով դարձանել, գոյիլի յամառութեամբ մը կը վիժեցունէ անոր չար զիտաւորութիւնը:

Բանինքն արդեօք, չըսենք բարոյական անգիտակցութեան զէջ կորուրի նուագութեան տարուած պիտի կրնային այսօրինակ պարագայի մը մէջ իրենց բարոյական բարձրութիւնն աւելնար պահել...

Մեծի և պղտիկի մէջ և երբ սիրոյ և վստահութեան կապերը կը խզուին, երբ զօրագետ մը, ռուսացի մը կամ բաղրոն մը տիպար ընթացքով իր ստորագաստայններուն սէր ու վստահութիւն չի ներշնչեց, անտարմաբանական է հոն զրուական աշդիւնքի մը ակնկալութիւնը:

Խնդրոյ առարկայ եղող զէպքը սակայն ունի նաեւ ուրիշ շատ աննպաստ կողմ մը, որ է շատ մը ծնողներու իրենց բանակին յանձնած քնքոյշ զաւակներուն բարձրագոյն ունենալիք բաղղին հանդէսը:

Այսօր եթէ շատ մը երիտասարդներ իրենց հայրենի տունը լքելով՝ կամաւոր արքայի կը դատապարտեն ինքզինքին, եթէ ծնողները զինուորական ծառայութեան մասնու չափ կը տակաւն, պատճառն այն է որ անոնք ինչպստ այս անպարկէզին պէտք եղած լաւատեսութիւնը գոյացուցած չեն դեռ:

Ան այժմ այս մասին ստիպուած ըլլալով չտիպաւորել մեր ըսելիքները, կը դատենք Մուսթաֆա էփին և իրեն վրայ մայրկողէն դաւելէ վերջ, խստիւ կը պարտաւենք իր մեղապարտ արարքը և օրէնքին պատժական տրամադրութեան արժանանալը կը պահանջենք յորինակ այլոց:

Հոս պէտք կը զգանք հրապարակաւ շնորհակալութիւն յայտնել Դուշ Ատայի մեր ազնիւ ազգակիցներուն և ի մասնաւորի Ժրաջան հովիւ Տ. Մեսրոպ ԲՅ. Տէր Յովհաննէսեանի, պաշտօնատ հայ զինուորի մը իրաւունքը մարդասիրտոր պաշտպանած ըլլալուն համար:

Ա. ԴՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ՀԱՄԱԲԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ

Կառավարութիւնը Պոլսոյ Մամուլին հաղորդած է ուրբաթ օր մեծ տէրութեանց դեսպաններուն կողմէ Բ. Դրան տրուած հաւաքական ծանուցագիրը, որ հետեւեալն է. —

«Մտորագրեալքս, Դեսպանք Աւետիւհեանքարիոյ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Ռուսիոյ, Դերմանիոյ և Իտալիոյ, պաշտօն ստացանք մեր կառավարութիւններէն՝ Վիհ. Սուլթանին Վ.Եմ. Արտսթին դրածոց նախարարին ընկու հետեւեալ զեկոյցը. —

«Փափաքելով անպիտան անել թշնամութեանց վերսկսման, ինչպէս տէրութիւնք հարկ կը համարին հրաւիրել Կայս. Կառավարութեան ռազմարութիւնը, այն ծանր պատմութեան անտեսութեան վրայ,

զոր պիտի ստանձնէ, եթէ զիմադրելով իրենց խորհուրդներուն՝ արգիլէ խաղաղութեան վերահաստատումը, ինքն իրեն պիտի մնայ, եթէ Վատեւարութիւնը չարուհեակման հետեւեալ ըլլայ խնդրոյ առարկայ դարձնել մայրաքաղաքին վիճակը և զուցէ տարածել թշնամութիւնները Կայս. Բուսեան Ասիական հասանգներուն վերայ: Այս պարագային, չի կրնար յոյս դրնել տէրութեանց ջանքերուն յաջողութեանը վրայ զինքը զերծ պահելու համար այն վտանգներէն, որոնցմէ արդէն զինքը զգուշացուցին անոնք և հիմալ ալ զինքը կը զշուշուրն ինքզինքը անոնց հեթարկելէ:»

«Ամէն պարագայի մէջ, Օսմ. Կայս. Կառավարութիւնը հաշտութեան կնքութեան հետքը ակտիւ ունենայ Սերուպակոս մեծ տէրութեանց բարոյական և նիւթական օժանդակութեանը, դարձանելու համար պատերազմին չարքները, ամբարպէտներու համար իր կացութիւնն ի Պոլսի և շահագործելու համար Ասիական ընդարձակ հողերը, որոնց բարգաւաճումը պիտի կողմէ իր ամենէն իրական ուժը: Այս անհեծելի գործին ձեռնարկելու և զանկալ, յաջողակէս յառաջ տանելու համար Վիհ. Սուլթանին Կառավարութիւնը այն ատեն միայն կրնայ յոյս ունենալ տէրութեանց բարեացակամ օժանդակութեանը ազդեցութեան վրայ, երբ լոյն անոնց խորհուրդները, որոնք կը ներշնչուին Սերուպակոս ընդհանուր շահերէն և Թուրքիոյ շահերէն:»

«Այս պայմաններուն մէջ, Սերուպակոս մեծ տէրութիւնք հարկ կը համարին հաւաքաբար կրկին դարձնալ Օսմ. Կայս. Կառավարութեան, այն խորհուրդը թէ պէտք է հաւանի թողուլ Ետիրէ քաղաքը Պարսեան զաւակակցներուն և իրենց յանձնել Նզական ծովու կղզիներուն վիճակը կարգադրելու խնդիրը:

«Ի փոխարէն այս զինուորութիւններուն, ինչպէս տէրութիւնք պիտի ախտախնայ ապահովել պահպանումը Ետիրէի մէջ Օսմ. շահերուն, և նոյն քաղաքի մզկիթներուն, կրօնական հաստատութեանց ու տեղեացարգանքը: Նոյնպէս Արքեպիսկոպոսի կողմէ տէրութեան խնդրոյն այնպիսի լուծում մը պիտի տրուի որ Թուրքիոյ ապահովութեան ղեկ ու է սպառնալիք չըլլայ:»

Պոլս, 17 Յունիս 1913

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՏՈՒՐԱԶ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Յունուար 5 թուականով Օրուէն հետեւեալ հեռագրուած է Պոլսոյ թերթներուն. —

«Դաւառակի կեդրոնէն 10 ժամ հետո գտնուող մեր գիւղին մէջ, զատկան-լինուորներ մեր մուկեալը ձեռնարկ և չարչարեցին, մեր ընտանիքներուն անտուկները բանալով գոյքերնիս յախտակեցին, զիւրի պահպաններուն արտօնեալ զէնքերը հաւաքեցին, մեր մուկեալը կոտորեցին:»

Չախտը, լացի, իրու է, կապահովեմ ձեզի որ շատ անուշ բան մըն է կարենալ լալը բարեկամի մը առջև... Թող որ այս անունն տամ ձեզի... զուք չէք որ ինծի բերիք իմ կեանքիս ամենէն մեծ ուրախութիւնը...

— Պարոն մարաշախտ, ըսաւ ասպետը, այլալա՞ծ ձայնով մը, կ'ստանա՞ք որ Պ. տը Բարդաբանի զաւակն եմ:

— Ո՛չ, չեմ ստանար, և ձեռքս ասոր համար ոչ միայն ձեզի կ'սիրեմ, այլ նաեւ ձեր վրայ կը հիանամ, այն զոհողութեան համար, որու յանձնարար եղաւ... որովհետեւ անտարակոյս կ'սիրէք ձեր հայրը...

— Այո՛, ըսաւ երիտասարդը, Պ. տը Բարտանանի համար խորունկ սէր մը ունիմ. Ուրիշ կերպով կարելի էր ըլլալ Մայրս ճանչցած չեմ, և որչափ աւելի զէպի մանկութեան տարիները երթամ, հայրս կը տեսնուի՝ ծնած իմ օրօրոցիս վրայ, իմ յողովող քայլերս ուղղելով և ամեն զոհողութիւն կրելով իմ մանկական պահանջներուս գոհացնելու համար. յետոյ, աւելի ետքը, ջանալով ազնիւ մարդ մը ընել զիս, առաջնորդելով զիս կոխի խառնուրդներուն մէջ, զիս պաշտպանելով իր սուրբով. այն ճուրղ գիւրեհերը՝ ուր կարծր գետնին վրայ կը պահէինք, քոտ

պելով զաւառակին կեդրոնը տարին, կառավարութիւնը արդարութիւնը չի գործադրեր, գիւղին մէջ այլևս ապահովութիւն չունինք»:

— Ծննդեան տօնին առաջին օրը Օրմանեան Ս. պատարագած և քարոզած է ինքնայի Ս. Յարութիւն եկեղեցին և ընդունած է բաղձաթիւ ազգայիններու այցելութիւնը:

— Տիգրանակերտի Հայոց Առաջնորդին, Հայ Հռոմէացոց Առաջնորդին, Մարտիրոսներու, Բիւրաններու և ուրիշ հոգեւոր պետերու կողմէն հաւաքաբար Պատրիարքարան կը հեռագրեն թէ՛ Հաննա էփ. Դաւազանի սպաննութեան առթիւ օրինական ապացոյցներով ձերսկայնուած Տէրիւի և Ալի արձակուած են մէկը միւսը: Բայց այս պարագան տեղական ժողովրդեան վրայ շատ աննպաստ ազդեցութիւն գործած է:

— «Առաջամարտ»ի սլոտախանատոններէն վարդգէս էփ. Ծննդեան տօնական օրերն իր ընտանիքին մօտ անցնելու համար արձակուած է բանտին առժամեայ կերպով:

— Կաթուղի-Հայ մէկ քանի երիտասարդներ Ս. Յովհան Ոսկերտուն եկեղեցին մէջ Թէրզեանի կողմէն զրուած մէկ քանի լատինական պատկերները պատէն վար առնելով կոտորած են զանոնք:

— Իզմիրէն «Մանգուլ»ի զրկուած չարաչառ թղթակցութեան մը առթիւ նոյն թերթին մէջ հետեւեալ կը կարդոնք. —

«Իզմիրի Մեսրոպեան վարժարանին չուրջ հրատարակուած թղթակցութիւն մը այսօր կը հերքուի բարեպաշտաբար ծնողքի մը կողմէ, որ կը յայտարարէ թէ անոնց ունէ կանխակալ կարծիքի կրնայ վերաբերել որ վարժարանը իր տեսչին և ուսուցիչներուն աշխատութեան շնորհիւ բարոյակէս և ռուսմանակէս գոհացուցիչ վիճակի մը մէջ կը գտնուի»:

Այս հերքումին առթիւ խղճի բարոյական պարտականութիւն կը ծանրանայ մեր վրայ, քանի որ շատ մօտէն զիտակ ենք Մեսրոպեան վարժարանի այսօրուան վիճակին, ըսել թէ Մեսրոպեանը երբեք ասկէ առաջ ունեցած է աւելի փայլուն չորջան մը քան այսօր, շնորհիւ նորընտիր Տէրէն Բարունակեան էփ. ի, որ հակառակ դեռ երեք ամսուան իր նոր պաշտօնավարութեան ընթացքին, տիրականութիւնը յաջողած է Մեսրոպեանի բարոյական և մտաւորական վիճակին տալ նախանձին բարձրութիւն մը և հետզհետէ մաքրել վարժարանը փրկելով զայն այն ապականիչ միջնորոտէն, որուն բոլոր սկսած էր դառնալ ասկէ առաջ: Ուրախ ենք որ «Մանգուլ»-ը, հակառակ տղերքէ մէջ, արժանահաւատ աղբիւրէ ստացած տեղեկութեանց վրայ կը հերքէ ուսանց կողմէ չարաչառութեամբ թելադրուած և մտքեր պղտորելու ծառայող թղթակցութիւն մը, որ ինչպէս արժանահաւատ աղբիւրէ կ'իմանանք, թելադրանք մըն է եղած վարժարանին չարքէն ինքնիւրեք դարձնողներու կողմէն: Ազգային թերթները լաւագոյն

կրնէին եթէ նախ ճշդէն և ապա հրատարակէին իրենց զրկուած այն լուրերը, որոնք մանաւազ մաքուր անշուքներու և կարող ղէպներու վրայ ստուերներ ձգեալ հանգամանքն ունին, որպէսզի օր մը տխուր հարկին տակ չի գտնուին և չստիպուին իրենք իսկ հերքել իրենց հրամացուած սոսո ու յերկրուած թղթակցութիւններն ու լուրերը:

— Ստացած ենք՝ Յակոբ Յ. Թէրզեանի «Կիլիկիոյ Աղէտ»ը պատկերազարդ գրքին Հիւրերու և վերջին հատորը, որ կը պատուակէ Կիլիկիոյ աղէտին չուրջ Օսմ. Կառավարութեան քննիչ պաշտօնողի, Պատերազմական Առեւտի պաշտօնական տեղեկագիրը, Հայոց անմեղութիւնը հաստատող Օսմ. Կառավարութեան չրջաբերականը, Հայտութեան սեղան, Դադարի դաւադրութիւններ, Օգնութիւններ, Որբախնամ և այլնայնամ յանձնաժողովներ և Կիլիկիոյ աղէտին մասին գրուած բանաստեղծութիւններ և այլն: Դին 5 զրջ. զիմել հեղինակին՝ Յակոբ Թէրզեանի, Դուր Գարու, «Ատանա» դեղարան Կ. Պոլսի:

Ծ. ԽՄԲ. — «Կիլիկիոյ Աղէտի մէկ-երկու հատորը միայն մեզ հասած ըլլալով կը խնդրուի յարգելի հեղինակէն սոյն պատուական գործին աւագղական մէկ օրինակը զրկել մեզ:

— Հոգ. Որբախնամ ընկերութիւնը չընորհակալութեամբ ստացած է՝ Միլան Տիւսիլեան եղբայրներէ 200 Ֆրանք, Տ. և Տիլին Մ. Ագնաւորեան 20 Ֆրանք, Տ. Գ. Դասպարի մահուան ատթիւ: Առաջնորդ Ս. Հայրէ 20 նարինջ, 1 բարձր սեր Տիլիայք՝ Մ. Դ. Եսայանէ չօքուա, չաքարիղէն, Իսս. Բ. Սպարթալը խաղաղներ, չօքուա, լոքուս, փաստա, չաքարիղէն, 24 թաղիկակ, 12 քօլիէ և 5 ոսկի կօշիկներու համար: Յ. Նէվէլիլիանէ խառտոյիք: Զ. Պ. Յովնանեանէ ֆիլիքիա Տ. Արիստակէսեանէ 12 մկրատ: Բ. Մաղաքեանէ կաթա, բէնէլզ, Մ. Մարկոսեանէ անուշ ապուր: Հ. Փափագեանէ 3 չէնսէր և խաղաղներու Վ. Զիլիկիլեանէ 56 թաղիկակ և չօքուա: Վ. Պ. Պարսեանէ 12 զոյգ կոշիկ: Գ. Հալանեանէ փիտէ: Օրբ. Մ. Փափագեանէ չօքուա: Մ. Դասպարեանէ փաստաներ: Թ. Սանեանէ անուշ ապուր: Տիւրք. Դ. Եսայանէ 30 օխտ հաց: Ա. Սէրատարէ 2 հեղհաւ: Յ. Դ. Բ. Բազեանէ չաքարիղէն, Ուն բիթ: Յ. Փափագեանէ չաքարիղէն: Գ. Դուրս Բաքուլա: Ծ. Նիքիլեանէ փիտէ: Ժ. Բանեքէ չաքարիղէն:

ԻՔՆԱՐԻՈՒՆԻՍ

Կը խնդրուի Դպրաց Դասի անդամներէ, նոյնպէս երաժշտասէր պարոններէ, որոնք կը փափաքին ձայնական երաժշտութեան (musique vocal) դասերուն մասնակցել բարեհասին ուրբաթ երեկոյ 11/24 Յանով. ժամը 7ին ներկայ գտնուի «Բնար»ի Ակումբը, արձանագրուի նոյն ատեն դասախօսութեանց ներկայ գտնուելու: ԴՈՐՈՒ. ԺՈՂՈՎ

Իմ արտադրութեան տակ գտնուած բոլոր միջոցներով: Այսինքն, մահացու թշնամին պիտի ըլլայ այն մարդուն որ համարձակէր իմ առջև կրկնելու ինչ որ ես կրցայ ըսել, այսինքն թէ՛ Պ. տը Բարտանանի ոճի մը գործած էր:

Կատարել չարժանք մը վրիպեցու ասպետին ու չարութիւնէն:

Վարկեանը ծանր էր իրեն համար, պահէ մը յայտնի բարեկամը կամ թշնամին պիտի ըլլար Լօգի հօշը՝ անոր տալիք պատասխանին համեմատ: Բայց և այնպէս սուսեց վարանելու շարունակեց:

— Սոսակ ուրեմն, պարոն մարաշախտ, կրնա՞ք զերմ որ պիտի հանիք վարկեան մը ինծի հետ վարուել իր ձեռքի հաւատարմէ կողմ հետ: Բացատրեմ միտքս: Մեր խօսակցութեան մէջ աւելի հեռու երթալէ առաջ՝ կը խնդրեմ որ կատարեալ անկեղծութեամբ ըսէք ինծի թէ ինչ դիրք բռնելու միտք ունիք իմ հօր հանդէպ: Եթէ թշնամի էք իրեն, ես ալ ձեր թշնամին կըլլամ: Վերջինգոր պիտի ըլլա՞ք այն չարքին համար զոր անկալ կրցաւ գործել: Եթէ այո՛, ես պատրաստ եմ սուր խճուրդ զանի պաշտպանելու... Ասպետը կանգ առաւ սարսուռով:

Ազնիւ խաղաղապետութիւն մը կը լուս

ՓԱՓԱԶԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱՆՈՒՄԸ

Զորքերը զինքն իրենց Թեազուրը արդիւն-
աւորեցին հայ դերասան Վահագն Գա-
րեգեանի ներկայացման Գնդապետ Պոլսո
նուն թատերադրութիւնը:

Թատրոն շահեկան էր և բոլոր դե-
պարտութիւնները լաւ կերպով կատարեցին ի-
րենց զորքերը: Բայց եթէ կար բան մը որ
կարգէր ցաւալի էր և միանգամայն իր-
աւորութիւնները համար ոչ-պատուաբեր՝ այն
այն ներկայանալու տարապայման քիչուորու-
թիւնն էր: Չափազանցած չենք ըլլար երբ
ըսենք թէ հազիւ 20 վարդով հանդիսա-
կան կը տեսնուէր հոն:

Ինչ կը նշանակէ այս ցուրտ անտառ-
քութիւններ հայ թատերախումբի մը նը-
կատմամբ որ ամէն կերպով արժանի է,
որպէս արուեստագիտական տիպար կազ-
մակերպութիւն մը, մեր բարոյական ու
հիշման գործընթացները վայելելու:
Այսօր ամէնքս ալ գիտենք որ կարող
արուեստագէտը մեծամեծ զոհողութիւն-
ներով միայն կրցած է իր խումբը կազ-
մակերպել, և ամենէն աւելի ազգակիցնե-
րու նիւթական օգնութեանց կարօտ է այդ
զոհողութիւնները դարձանելու և իր աս-
պարէզին մէջ յաջողելու համար:

Պատկերներն պիտի ըլլար արդարեւ
Իզմիրի նման զարդացած կեդրոնի մը ազ-
գակներու համար, երբ ըստ արժանաւոր-
յան յայտնուի Փափազեանի թատերա-
խումբը անոր սա զաղապար կազմով տա-
լին՝ թէ մենք Իզմիրցիներս ճաշակ չու-
նինք, թէ գեղարուեստէ չենք հասկնար,
թէ թատերին օգտակարութիւնը չենք
ըմբռնած և թէ վերջապէս ժլատ ենք նիւ-
թական անշնչ գոհողութեան մը մէջ:

Ոյ, ասիկա չենք ընդունիր, և կ'ա-
պանովենք Պ. Փափազեանը որ յատկա-
կապ կրէր Սթորիի մէջ տեղի ունե-
ւած «Համլէթ»-ի ներկայացման և յաջոր-
դական ներկայացումներուն ալ՝ մեր տե-
ղացի ազգակիցները պիտի լիութան իրենց
անտարբերութիւնը դարձանել և իր յո-
սերն արդիւնաւորապէս պատկել:

Ա. Գ.

Տեղապահ Լուրեր

ԿՈՒՍԱԿԱՆՈՒԹԵՆԵՍ հետեւեալը կը
նշուի:— Յաւելով կը նշմարուի,
որ լրագիրներէն ոմանք չկրնալով գնա-
նաւոր ներկայ պատերազմէն առաջ եկած
կացութեան ծանրութիւնը, անխորհրդա-
բար այժմու գահիճին հրաժարման շուրջ
խոսքեր կ'ընեն և իրաւանակ յայտ օսման
նախագիծն անոր դիրքը բարձր պահելու
անհրաժեշտութիւնը հրատարակելու կը ձեռ-
նարկեն:

Եւ որովհետեւ հարկ անհրաժեշտ է ներ-
կայ գահիճին հասարակութեան բոլորա-
նչոք վստահութիւնն է միայն իր օրակա
պարենայ ի պահանջել հարկին պատե-
նելը:

Ապակեր այս սխալի դէմքը՝ ճա-
րարարական լաւագոյնութեամբ մը:
Մոսկովայի մտախօս՝ կը զիտէր
զոյն և կսքանչանար: Ինչ պիտի լռէր
զոյնք եթէ գիտարար թէ՛ Բարսեղեան
այդ զգոյն և մարտահրաւեր խօսքերը
կարասանէր յուսահատ սրտով մը, եթէ
գիտարար թէ անիկա կը սիրէր իր աչ-
նելը:

Վարկեան մը վարանոտ երեցաւ, ինք
կը խորհած այն հարցումին վրայ զոր
ապակեր պահ մը առաջ այնքան անվեհեր
կերպով ըրած էր իրեն: Վերջապէս իրմէ
կը խնդրուէր մէկ բառով ջնջել այն բանը
զոր կրնար լրիւ ոգի մը նկատել... Եւ
ինչ ոգի... Ծնորդի Բարսեղեանի, որ
հանրիկ մեղակից եղած էր, անոնի սը
խալմունքը գործուած էր և երկու կեան-
քը ջանքախառն էին...

Բայց մարաշախտի մտքին նման ան-
յողողը և անկեղծ մտքի մը մէջ վարա-
նաւոր երկար չէր կրնար տեսնել, Հոշու-
թիւն կամ պատերազմ, պէտք էր որ իր
սովորական արագամտութեամբ և վե-
հանմունքով իր որոշումը տար: Զեռք
Բարսեղեանի երկարելով:

—Ապակեր, Բաւա լուրջ ձայնով մը,
ինչի համար միայն մէկ Բարսեղեան գո-

րազմը շարունակել և կամ Օսմանեան
շահերուն հետեւ եղանակաւ մը խաղաղու-
թիւնը կ'ընեն, այս պատճառաւ զինուոր,
ինչպէս ինքնին կը յանձնարարուի որ մա-
մուլն զգոյն չաւայնալ այսօրինակ հրատարա-
կութիւններ ընելէ որոնք կրնան թէ բա-
րոյապէս և թէ չի թապէս ազգային շա-
հերուն վնասել, հակառակ պարագային
անաստղաները պատախաճատու պիտի
ըլլան և պատիժ պիտի կրեն:

ԲԱՆԱԿԱՆ ՍԵՐՈՒՆ Զուգարդ ընդ-
հանուր հիւպատոսը բարձրէն եկած հրա-
մանի մը վրայ, սկսած է Իզմիրի և շըր-
ջակներու մէջ գտնուող իր հպատակնե-
րուն անունները արձանագրելու:

Կ. ՊՈԼԻՍԻՆ առիթն օր նաւահանգիստ
խառնիքը ուստական «Մաքալէթ» շոգե-
նաւին ճամբորդները կը պատմեն թէ,
Տարտանէլէն գոյրս ելած ատենին հան-
դիպեր են այդ կողմերը պարտող երկու
Հեյլէն թորվիլականներու: Այս թոր-
վիլականները խուզարկութեան չեն ձեռ-
նարկեր այլ բաւականացեր են ուստակա-
նին մօտենալ և հարցունել թէ ուրկէ կու-
զար և ինչ բնու կը պարտեալէր: Այս շո-
գենաւը ներողութեան մէջ նաւարկած ա-
տեն տեսեր է Օսմ. նաւատորմը:

ԵՐԷԿ յունաց Գեոր. Մեթրապոլիտ Տ.
Խորհուրդում Տրապիզոնի Եպիսկոպոսին ըն-
կերակցութեամբ, ծովածոց խառնիքը ա-
մերիկեան «Թէլեգր» զրահաւորին վրայ
այցելութիւն տուաւ լիւի-հրամանատար
Պ. Բիւկըի:

ԱՌՋԻ առաւօտ չենք գիտեր ինչպէս
տարածախնութիւն կը չըլլէր որ իր թէ,
Աւստրիական Լոյտի շոգենաւերը հրաման
ստացեր են իրենց ծառայութիւնը Նգէա-
կան Դոմինիոն մէջ ընդհատել:

Տեղւոյս դորանակալութիւնն այս մա-
սին ուզուած բացատրութեան վրայ հոս
տառուեցաւ թէ անհիմն է այս լուրը:

ՕԴԱՆՍԻ ՄԼԸ! — Առջի օր ուստականով
քաղաքս ժամանող ճամբորդները կը պատ-
մեն թէ՛ անցեալ գիշեր մինչ Իզմիրեան
ծովախորշը կը մտնէին Դարապուրտի
բարձրերը մութին մէջ նիւթարկեան երկու
երարու կից լայնք, մէկը ճեմակ և միւսը
կարմիր: Ռուսական նաւուն ճամբորդները
այն համոզումը կազմեր են որ խնդիրը օ-
ղանաւի մը վրայ էր:

ՄԱՅՐԱՍԿԱՆՈՒԹԵՆԵՍ վճարակ ատենը
հաստատեց Մաքիմապի Լարանի Պին
Հիւսիսի մահապիճը, որը ասկէ առաջ
իր կրօնակից Յոթման բռնաբարած և
սպաննած էր:

Միւսնոյն ատեն հաստատեց նաև յան-
ցաւորին մեղաւկից եղբոր 40 ամսուայ
բանտարկութիւնը:

ՄԱՐԱՍԿԱՆ ԽՆԴԻՐ. — Մեր նահանգին
երկրագործական քանիչ Պ. Նէնիտիւնեա
երկար տեղեկագիր մը տալով Ներկագոր-
ծական նախարարութեան, մարաշներէն
առաջ գալիք վտանգին զանգակը կը հնչե-
ցնէ և խորհուրդ կուտայ անոր՝ զանոնք
բնաջինջ ընելու պատահ ժողովներուն
ձեռնարկել որչափ կարելի է չուտով:
Թարգոյ քննիչը միւսնոյն ատեն մարաշի

յուրիւն ունի, և ասիկա այն մարդն է
որ կուզայ զիս տղատել այնպիսի յուսա-
հատութենէ մը զոր տարիները ալ աւելի
կը խորունկցնէին: Եթէ երէք ձեր հորը
հանդիպէի, պիտի չնորհաւորէի զիցքը՝
ձերի պէս դուստկ մը ունենալուն հա-
մար...

Ապակեր ինքիմէն ելած՝ բռնեց իրեն
երկարած ձեռքը:

—Ահ, հիմա կրնամ ձեզի ըսել որ
եթէ ձեր բերնէն ատելութեան բոս մը
ելլէր հօրս զէմ, մահը հողայոյ մէջ կրե-
լով դուրս պիտի ելլէր ասկէ...

Մարաշախտը զարմանքով զիտեց
Բարտեղեանը: Երկուստորը գզգզ թէ
մազ մնացած էր որ իր զաղապար մտա-
նէր: Փութայ շարունակել:

—Հիմա, պարոն, կրնամ ձեզի ըսել
թէ հայրս միայն ձեզ զարմանել իր ըրած
չարիքը:

—Ինչպէս, հարցուց մարաշախտը աչ-
խաւով:

—Իմէն լսած եմ, ասոնք ինչի պատ-
մած է, լաւ ևս մասամբ հակացուցած,
այնպիսի ժամանակ մը ուր չէր կրնար ե-
րեւակայել թէ օր մը ձեզի ներկայանալու
պատիւն պիտի ունենայի: Չիտ է որ Պ.
որ Բարտեղեան անհանգից տղակը, բայց

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԻՔ ՍՏԵՓԱՆ ԻՓԼԻՔԵԱՆ ԱՅԻ ԵՕՐԿԻ ՓՈԳՈՅ

ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ,

ՏՈԿՈՒՆ,

ԱԺԱՆ

Ամէն չարթն նորածնութեան համեմատ ապրանքներու ճոխ զանազանութիւն
մը կ'ստանանք:

Շարթն օրերն մասնաւոր տեսակներու վրայ 20% զեղչ: Ներկայարթի օրերն
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ճուրը ջնջելու համար զեղ կը խնդրէ նա-
խարարութիւնէն:

Վատահ ենք որ Ներկայգ. ըծական նա-
խարարութիւնը մեր բարիքի նախագը
յառաջիկային բնութեան այս պատահա-
սին զոհ չը ընելու և ելմտական գաճին
եկամութեանը ապահովելու համար իր
ջանքերը չպիտի խնայէ այս մասին:

ՀՐԻՆԷ. — Նախընթաց օր կէսօրէ վերջ
ժամը 2ին Մատամխան տունէ մը հրդեհ
ծագեցաւ: Հրչիլ խումբը կանուխէն նոյն
տեղը փութալով՝ յաջողեցաւ կրակը քիչ
վնասով մարել: Շէնքը ապահովագրուած
է եղեր:

ԵՐԷԿՈՒՄԱՆ «Թէլեգր» (Անտառ) կը
գրէ թէ Սէլանիկի մէջ Հեյլէնները տեղւոյն
Ռար. նապեան սպաննել են:

ԻԶՄԻՐԻ Քաղաքապետութիւնը որոշեց
տասը չըլուն պաշտօնեայ ևս աւելցունել
արդէն իր ունեցածներուն թիւին վրայ:
Մեր տաճկերէն գրել կարգալ գիտցող և
այս գործին փափաքող ազգակիցներուն
կը յանձնարարենք զիմը ուր որ անկ է:

ԱՌՋԻ օր քաղաքապետական չափուչ-
ներ ձեռքաւարեցին և Պատուալի պահա-
կանող առաջնորդեցին յոյն որմնագիր մը
որ առանց թէ զգնէին տունի մը նորո-
գութեան կ'աշխատէր:

ՄԱՆԿԱՆՈՒԹԵՆԵՍ մէջ ոստիկանութիւնը
ԻՓԼԻՔԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ գլխու կ'ընելով
անգամները դուրս վճռուր, գրուածքնե-
րը գրաւեր և արիւմները կնքեր է:

«Թէլեգր» կը գրէ թէ նաւամարտի
օրը մեծ յուզում և անհանգստութիւն յա-
ռաջ եկեր է Միտիլի կղզին բնակչութեան
մէջ և ոմանք կարծեր են թէ կղզին վախ
ճանը հասած է: Բնակիչներէն մեծ մասը
վախնալով լեռը ապաստանէր է:

ՀԵՆԻՔԻՐԵՆՍԻ (տեղ. թուրք մամու-
լէն):

—Կ. Պոստի Ռուսիոյ դեսպան Պ. Կիրս
Նորատունկեան էջի հետ տեսակցելով
ըսաւ անոր որ Բ. Դուրը ինքեզնէ տե-
րութեանց ծանուցագիրին իր տրուելիք
պատասխանը մինչեւ վաղը:

—Ռ. Եսական կառավարութիւնը զեն-
քի տակ կ'աչից 27 զորագունդ և զանոնք
տեղաւորեց կալվառեան սահմաններուն
վրայ:

—Նոր ձգտումներ կը նշմարուի Ռու-
սիոյ և Աւստրիոյ յարաբերութիւններուն
մէջ:

Ինքն է դարձեալ մօր վերադալ ձեռքը,
հակառակ ստացած հրամաններուն:

—Այո՛, այո՛, ըսաւ մարաշախտը. կը
տեսնեմ թէ ինչպէս պատահած ըլլալու են
ղէպքերը... ամենու մէջ, ճարագործը մը
կայ, ու ճարտար ճարագործը անուն կը
կրէ:

Պրանսուա յանկարծ ասպետին ձեռքը
բռնեց և խուլ ձայնով մը. շարունակեց:

—Չաւակ, անարկու բան մըն է մտա-
ծել որ այս տեսակ շարունակութիւն մը իմ հա-
րազաւ եղբորս կողմէ կազմակերպուած
նուրդ առած ըլլան անոնք: Եւս որոն խը-
նամոց յանձնած էի կինս, ասիկա անկա-
րելի և սոսկալի երազ մը կ'երեւի ին-
ծի... Բայց թողնեք այս ալիքն, աս-
պետ, ձեռք պիտի առնեմ այդ թշուառ
կինն ազատելու միջոցներն... Կ'հաճի
պատմել մանրամասնօրէն ինչ որ գիտեմ:

Բարտեղեան պատմեց ինչպէս ձեռքա-
կալուած ըլլալու և Պատմիչի կ'ընելով ժառն
տը Բիէլի համակիւ բացուած ձեռքն անց
նիլը:

(Շարունակելի)

ԱՅԳ

Առաջնորդ Մ. Հայրը յառաջիկայ կի-
րակի օր, Ութօրէքի տօնին առթիւ հան-
դերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանելու
վասն հոգեւոց երջանկալիչապակ բարեբա-
րաց Յակոբ և Յովհաննէս Սպարթաւան
հարազատաց:

Յաւաբտ Ս. Պատարագի հոգեհան-
գստեան մեծանշանք արարողութիւն պի-
տի կատարուի:

Բարեպաշտ ու երախտագէտ ժողո-
վաւորը կը հրաւիրուի ներկայ գտնուիլ
այն եկեղեցական հոգեպարար արարող-
ութեանց:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ 10 Յունուար. — Երէկ Տօլ-
մա-Պողէի Պալատին մէջ գումարուեցաւ
Ազգային Ժողովը զոնիկալ:

Այս Ժողովին մէջ օրակարգի առաջին
հարցն էր Տէրութեանց Թուրքիոյ մատու-
ցած ծանուցագրին պատասխանին խմբա-
գրութիւնը:

Ազգային Ժողովը յետ երկար խորհր-
դակցութեան, պատրաստեց Պատասխա-
նը և այսօր կը զրկէ առ որ անկ է:

ՆՈՅՆ. — Այսօր գումարուած նախա-
բարաց Խորհուրդը քննեց Ազգային Ժողո-
վին կողմէ խմբագրուած Պատասխանը և
որոշեց հաղորդել դիւանագիտական մարմ-
նոյն երկրագոյն անդամին՝ Աւստրիոյ դես-
պան Կոսմ Բալպանիին թէ Տէրութեանց
ծանուցագիրը Բ. Դուրէն ընդունուած է
և անոր պատասխանը այսօր պիտի տըր-
ուի:

ՆՈՅՆ. — Լուստիւն կը հեռագրեն թէ
Անգլիոյ Արտաքին գործոց նախարար
Սըր Էտուարտ Կրէյ որոշեց վաղաքանորդ
օրը (Դժ) Դեսպանները Ժողովի կողմէ Բ.
Դուրս տուած պատասխանին զեկոյցը հա-
ղորդելու համար:

ՆՈՅՆ. — Ներդալի զանազան մայ-
րաքաղաքներէն հեռագիրներ կը հասնին
ծանուցանող թէ՛ քաղաքական ու դիւա-
նագիտական չըջանակները Թուրքիոյ և
Պալթանեանց միջեւ հաշտութիւնը այլևս
ապահովուած կը նկատուի:

ԼՈՒՏՈՆ. — Սերպիական պատգամա-
ւորութիւնը Սըր Էտուարտ Կրէյի և Մեծ
Տէրութեանց դեսպաններուն թախանձեց,
որ Ալպանական սահմաններու խնդրոյն
նկատմամբ Սերպ կառավարութեան մա-
տուցած յիշատակագիրը խնդրոյ առարկա
ըլլայ:

ՊՈԼԻՐԷՇ. — Պ. Տաքէս Իօնէսքաւ,
Լուստի գրկուած Ռուսմանիոյ լիազօր պա-
տուիրալը, իր Լուստի կատարած ճամ-
բորդութեան յարաբերաբար բացատրու-
թիւններ տուաւ իր կառավարութեան:
Նախարարաց խորհուրդը այս առթիւ
Կիտ պիտի գումարէ Պուլկարիոյ հետ իր
հաշիւները գոցելու համար:

ՏՕՐ, ՅՐ. Ն. ՏԻՐԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԲՈՒՇԻ ԶԻՆԻՈՐԱԿԱՆ ԶԻՆԱՆԴԱՆՈՅԻ

Խնամով կը դարմանէ ամեն տեսակ
նեւրոքն, կանանց և մանկանց հիւանդու-
թիւններ: Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէ-
սօրէ վերջ ժամը 2-5 իր բնակարանը Դա-
րսթաշ Հայոց եկեղեցիի դէմ:

Հիւանդի այցելել կարելի է մասնաւոր
մտղութեամբ: 25—20

ՄԻՆԷՄԸ ԻԶՄԻՐ

ԹԱՊԱՍԱՆԵԻ

Տօրինութեամբ Պ. ԱԼԷՔՍԻ ՍՓԱՆՏԱԼԻՈՒ

1. — Ռուսական ազգ. պար իրական
2. — Սիրիի մէջ արկած մը Ա.
3. — « » « » « »
4. — Եղեռնական իրապար տրամ
5. — Պատմութիւն մը արդիւնքը
ՃՍՇԷՆ ԵՏԻ
6. — Ամուրի կանգնէ ձաճ ճարաց
7. — Ոսկի վանդակ տրամ
8. — Պիքիի օրը

Տիեզերագետ ճանաչուած լաւագոյն ժամա-
ցոյցը որ պաշտօնապէս ընդունուած է հեռեւ-
եալ վարչութիւններէ.

Անասորու Օսմ. երկա-
րողիներու ընկերութիւն
Շիֆերի Խաչրիյէ
Օսմ. զօրաց վարչութիւն
Էսադիյոյ պէտկէ. երկաթղ.
Ռուսական երկաթուղի
Յունական երկաթուղի

Ոսկի, Արծար, Նիքի

= ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ =

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Այսքնի, Գոնեսայի նահանգներու եւ
Առշիպեղսոսի Կողեաց:

ՎԱՋԱՆ ԶՄԻՌՆԱՎԵՍԵԱՆ

ի Չուխա Պէտէսթէն, Թիւ 14 - 40

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ Իզմիրի եւ Շրջակայից ծանօթ ամէն ժամագործնե-
րու մօտ:

Գ Ա Ղ Ո Ի Ա Ծ

ՆԵՇՏԱԹԷԼԻ.

ՊԵՏԱԿԱՆ

ԽՈՐՀՐԴՈՅ

ՈՐՈՇՄԱԳՐԷՆ

Ա. Գործարարներու յատկացուած մրցանակներ գրաքանի
եւ նաւու լաւագոյն վեց քրօմէքքըներու համար սեքիի մրցանակ
Ա. Կ Ա Ք Գ
Թիւ դասակարգութեան
Գ. Կ. Գ. Յաւր-ժառօ Եւ Ընկ. Գործարար (Չեմիթ) ժամացոյցներու իւրքը 22,8
Բ. Պիւրէ, Լօրլ 22
Բ. Տիւրքիյա, Շի տը Յօն 22,2
Բ. Տ. Նարտէն, ի Լօրլ 19,1
Գործարար Լոնտի, ի Սէնթ - Էմիլ 14,2
Ժամագործութեան զարոյց 13,0
Լ. Պրանտ Եւ Եղբարք (ՕՄԷԼԵԱ) 13,3
ի Դիմաց Պետական Խորհրդոյ
Իււանդիլիթ ԳԼԷՐԼԷՆ Նախագահ՝ Տօժ. ԹԷԹ. Ս. ՎԼԷԼ.

Մ Ե Ծ Մ Ր Յ Ա Ն Ա Կ

ԲԱՐԻՉԻ 1900 Ի ՅՈՒՅԱՆԱՆԴԷՍԷՆ

ԱՐՏԱԲՈՅ ՄՐՅՄԱՆ ԱՆԴԱՄ՝ ԺԻԻՐԻԻ ՄԻԼԱՆԻ
1906 Ի ՅՈՒՅԱՆԱՆԴԷՍԷՆ

Նեոչաքիլի (Չուլցերիա) զտարանին 1909 ի Պետական
մրցման մեջ ճշդութեան աշխատի աւսիճանի մը հասած է,
որուն եւ ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր մինչեւ այն ատեն:

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒՒՍՔԻ

Կրգտնուի հետեւեալ վաճառատուններուն մէջ.

ՀԱՅ ԼԱՅՅ ԵՒԼՆ. ԵՒԼ.

ՄԵԾ ՎԱՋԱՌԱՏՈՒՆՔ
ՏԻԳՐԱՆ Գ. ՆԻԳՕԹԵԱՆ

ՅՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Թ. 38 - ԻՋՄԻՐ

Դեկտեմբեր 29 - 30 - 31 Եւ յաջորդ օրերը
Սաքեր 1000 հատ

Տօներու առթիւ պիտի վաճառուին Վաճառատանս մէջ
կանանց համար յատուկ վերջին նորաձեւութեան վրայ պատ-
րաստուած Տրաքաշ-բաւսիէրներ, չուլագիւններ, տրաշ վրայ
միլիթեր սաքեր, անմրցելի գիւնեթաւ:

Ունինք նաեւ
Լուծրըյի եւ Բիւլի վրայ պատրաստ բալթօներու ճախ տեսակ-
մը, կ'ընդունինք նաեւ ապսպրանքներ:

Փութայէք ԱՌԻԹԷՆ ՕԷՄՈՒԼԻ

125-11

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE
ՌՈՅԱԼ ԷՔՉԵՆՃ

ՀՐԴԵՇԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնաւ 1780 թ. Ի ԼՈՆԴՈՆ

Գոյք ընկերութեան
Վճարեալ Ապահովագրեալներու
ՀՐԴԵՇԻ ձիւղ. — Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ Եւ ամեն կը
կալուածք, կարասիք, աստարանք, նպաստաւոր պայմաններով:
ԿԵՆԱՐԻ ձիւղ. — Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ
մարդ կեանքի տեսչութեան վրայ: ինչպէս ապահովագրութիւնք, Ընկերութեան
ապահովագրութիւնք Եւ. Եւ. Աւելի մանրամասնութեանց համար գիտել:

Կ. Ռ. ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ
Քննիչ պատուիրակ

Ս. ՌԻԹՅՈԼ ԵՒ ԸՆԿ
Ընդհ. Գործակալ

ՏԻ Կ ԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ԼՈՆԴՈՆ
ՀԱՅՏԱՏՈՒԱԾ 1848 ԻՆ

Պատրաստ 1910 Դեկտ. 31 ին
Օսմ. ասկի 11,512,611
Առատածեռն պայմաններ, չափաւոր
բռնկներ:
Ամեն տեսակ տեղեկութեանց համար
Դիմել Ս. ՌԻԹՅՈԼ ԵՒ ԸՆԿ
Ընդհ. ներկայացուցիչ Այսքնի
Կլուտիլդէն

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE
BRANCHE-MARITIME
ETABLI A LONDRES
EN 1720

Ծովային Ապահովագրական Ընկ. Խիստ
վառաստոր պայմաններով: Մասնաւոր պաշ-
պանութեամբ մը ընկերութիւնս կ'ապահով-
պրորդուի կրակի արկածներ, 40 օրուար
նոյմ անժամով մը օթերանցներու (Docks
մէջ ինչպէս յԱնգլիա նոյնպէս Եւ գիւլատր
տօքերու մէջ ինչպէս Մարսէյի, Հաւրի
Համպուրի եւ. Եւ.:

Իզմիրի ներկայացուցիչ
F. BLACKLER

ԼԸ ՏԱՆԻԹ Ս ՎԻԷՆ

ԱՒՍՏ. ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՋՆԱՇՆՈՐԶԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ. Հաստատու 1867 ին

Առաձայնատուկ ձեռնարկ կայս. եւ Թագ. կառավ. հսկողութեամբ

Յայտը իր Ապահովագրեալներուն վճարած է	250,000,000 ֆր.
Պահեստ ապահովուած	50,000,000 »
Արժէք իր կալուածոց	7,000,000 »
Դրամագլ. ամբողջական	3,000,000 »
Պահեստ կեանքի ճիւղին	35,000,000 »

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ. —
Դեմքի վրայ ամեն տեսակ պայմաններով,
Որոշ պայմանաւորով կամ հասոյթի մը վճարման
անկարողութեան պարագային:
Խառն ապահովագրութիւնք. 30% ապահովեալ յաւելումով:
Օժրտի եւ խնայողական ապահովագրութիւնք:
Բօլիան պայմաններն ամենէ նորագոյններն են Եւ ամենէ առատածեռն:
Տեղեկութեանց համար գիտել ընդհ. գործակալներու
ԲՈՒՅՈՒՄՅԵԱՆ ԵՒ ԱՆԻԹԷՉ
Քիւլիւթ Գազու օդու խոսն

ՄԵԾ ՎԱՋԱՌԱՏՈՒՆՔ
Ք Ա Մ Է Լ Ի Ա Ի

(ՆԱԽՈՐԴ. ԱՄԱՐԻԹԷՆ)

Վաճառատանս մէջ կը գտնուին ամեն ճաշակի յարմար ապրանքներ:
Ձմեռան ներկայ եղանակին համար, ընդունած ենք մեծաքանակի ապրանք.
որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամենէ նորաձեւակները:
Նիւնբու անհամեմատ ամենութիւն, ապրանքներու տոկոսներով եւ անմրցելի եւ
Այցելեցէք անգամ մը ԳԱՄԵԼԻՍԹԻ Վաճառատանը համոզուելու համար:
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԼԵ ՔՐՕՎԷՆՍ ՌԵՒԻՆԻ
(LES PROVENCES REUNIS)
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ կեանքի ապահովագրական այս ընկերութիւնը շատ նպաստաւոր
Եւ զիւրաւատելի պայմաններով կ'ընդունի կեանքի ապահովագրութիւններ, յա-
ճախողին տալով ամեն տեսակ ապահովութիւն Եւ զիւրութիւն:
Կրնայ մրցիլ աշխարհի ամեն տեսակ կեանքի առաջնակարգ ապահովագրու-
կան ընկերութեանց հետ:
Աւելի մանրամասնութեանց համար պէտք գիտել Իզմիրի եւ Շրջակայից ընդ.
գործակալ:

ՍԱՋԱԿ ԿԻԼՊԷԼԿԵԱՆԻ
Բաւաւ Նապարիք Թիւ 55